

Memòria de l'excavació d'urgència al sector sud del castell cartoixa de Vallparadís

Federico Izquierdo

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

Per a la realització dels treballs d'excavació, estudi i redacció de la present memòria hem comptat amb la col.laboració del Mòdul d'Arqueologia de l'Escola Taller de Vallparadís, compostat pels següents membres:

- Arqueòleg: Antonio Moro.

- Alumnes: Mireia Fages
Josep Fauquet
Eva Ferran
Francesc Florensa
Gemma García
Gemma Lavado
Antonio Milán
Joan Piera
Jordi Roig
Mari Ruiz
Glòria Soler
Montse Trías
Laura Vea

INDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. PROGRAMA DELS TREBALLS	4
3. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA	6
4. TASCA ARQUEOLÒGICA	12
4.1. ESTRATIGRAFIA	12
4.1.1. Secció estratigràfica general A - A' ..	12
4.2. TROBALLES ARQUEOLÒGIQUES	16
4.2.1. El fossat	18
4.2.2. Estructura 2.010	23
4.2.3. Estructures 2.021 i 2.024	27
4.2.4. Estructures 2.006 i 2.007	30
5. INTERPRETACIÓ	32

1. INTRODUCCIÓ

La delimitació de l'entorn arqueològic del Castell Cartoixa de Vallparadís i llur disponibilitat constructiva de l'espai han estat els objectius de la present actuació en el sector sud del monument. El posterior anàlisi de les troballes comportarà la condicionabilitat dels futurs projectes com són, ara per ara, la construcció de l'edifici de reserva (magatzem museístic) i la construcció del camí que resequirà el marge oest del castell.

La finalitat última és recuperar el monument dins d'un programa d'actuació arqueològica a curt i llarg terminicomportant, entre d'altres, el descobriment del sistema defensiu exterior del castell (fossat nord, est i sud), i, sobretot la recuperació del talús oest (marge est del torrent), intentant mantenir en aquest punt una certa coherència final amb les vessants projectades pel futur parc de Vallparadís.

Les actuacions portades a terme l'any 1982 i 1988 ens varen suggerir l'existència d'un sistema defensiu important al Castell Cartoixa de Vallparadís i confirmavem la possibilitat de l'existència dels fossats nord, est i sud, malgrat que, per aquelles dades no existia una constatació directa.

El propassat any varem portar a terme, de forma manual, unes cales de sondeig als sectors sud i est. Els resultats no permeteren confirmar aquella hipòtesi de les actuacions anteriors fins que la disponibilitat d'una maquinaria adequada va permetre observar la gran potència de terres aportades durant les obres de construcció i ajardinament de l'amfiteatre. Aquesta potència estratigràfica, uns quatre metres en el seu punt màxim, va confirmar la inutilitat de les cales de sondeig que manualment es varen realitzar anteriorment.

Els resultats de la present actuació han estat prou significatius ja que s'ha confirmat la presència d'un sistema defensiu complexe (s. XII) i la localització d'estructures d'època immediatament posteriors amb una funcionalitat encara per determinar.

Terrassa, maig de 1992

2. PROGRAMA DELS TREBALLS

El coneixement previ d'una documentació gràfica i oral de la situació topogràfica del sector sud, així com les dades recollides en anteriors prospeccions, ens suggeriren portar a terme la present actuació arqueològica amb la utilització de maquinària adient per l'extracció de gran quantitat de terres aportades als anys cinquanta, amb motiu de la construcció de l'amfiteatre i ajardinament del sector sud.

Primerament es va procedir a l'extracció d'aquesta terra dipositada en una alçada de més de quatre metres. Les diferents capes de terres corresponien a argiles vermelles i grogues procedents d'extraccions del sòl geològic argilós comú al Vallès (sedimentació d'argiles quaternàries). Així mateix, dins de la disponibilitat de l'espai existent degut al trànsit de vehicles pesants, es va procedir a donar una inclinació a la vessant oest del torrent d'acord amb els criteris que fins ara havíem mantingut a tot el marge est del torrent, per tal d'aconseguir un acabat mixte en la recuperació del monument i el seu entorn defensiu i el Parc de Vallparadís.

Posteriorment es va procedir a la delimitació del fossat sud i a la localització de les estructures que després descriurem. Després es va realitzar de forma manual, amb la col·laboració de quatre peons contractats per l'IMCET i la presència d'alumnes del Mòdul d'Arqueologia de l'Escola Taller de Vallparadís; com fins ara s'havia realitzat amb les campanyes anteriors. També es va procedir a portar a terme dues cales de sondeig per tal d'observar quin és el perfil del fossat i, sobretot, el punt d'entrega al marge del torrent i el seu estat de conservació.

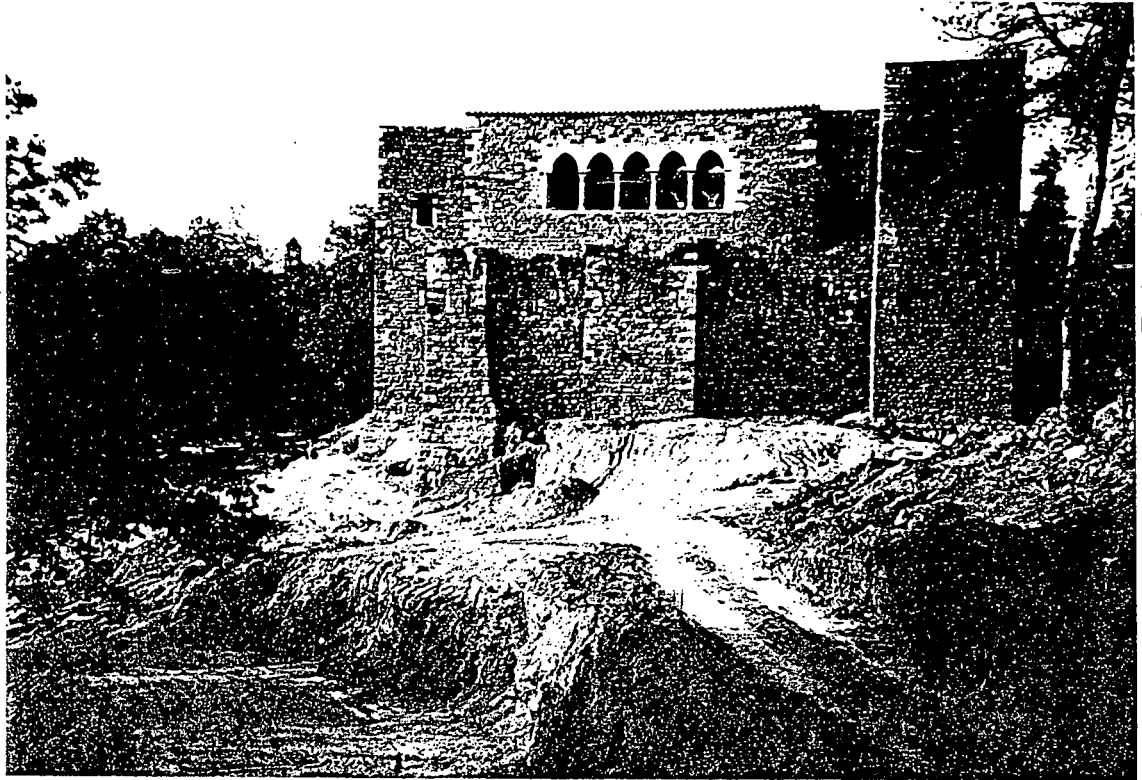

Foto 1. Vista del sector sud des del futur camí d'accés al parc.

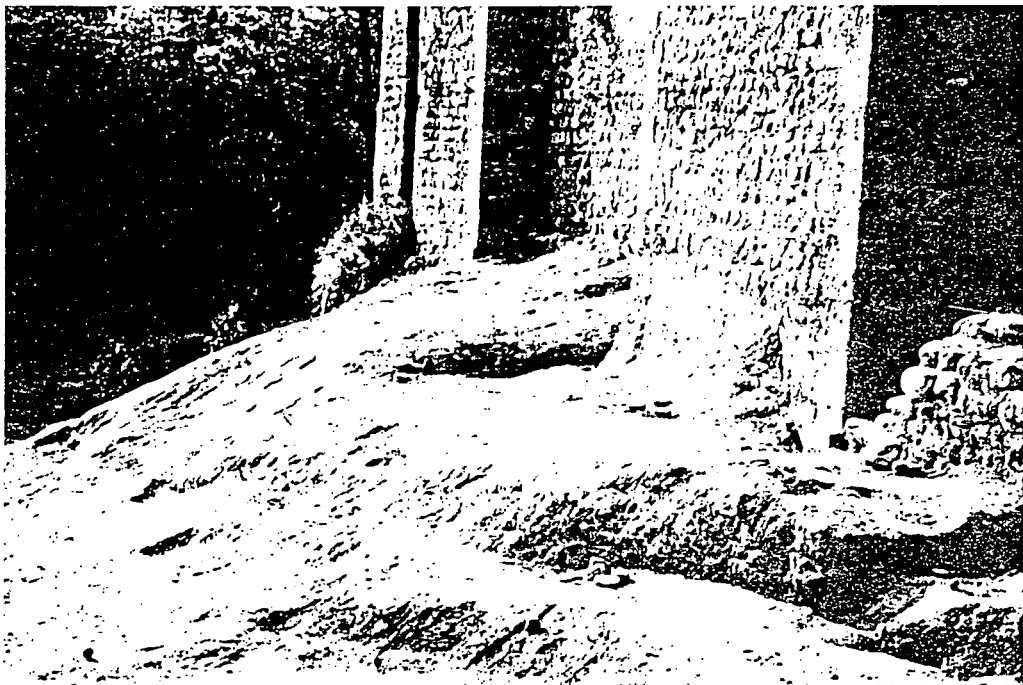

Foto 2. Inclinations del marge nord del fossat sud.

3. DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

Es conserven una sèrie de gravats i fotografies en les que podem observar l'estat de conservació del Castell de Vallparadís al segle passat i pocs anys abans d'iniciar-se les obres de restauració, així com d'altres fotografies durant les tasques de treball.

Entre aquestes fotografies i gravats hem seleccionat aquelles que ens permeten observar quin ha estat la transformació topogràfica de l'entorn del Castell des de l'any 1842 fins als nostres dies, concretament el sector sud i oest, motiu de la present actuació arqueològica.

La relació d'aquestes vistes és:

Fig. 1	Gravat de LLuis Rigalt, any 1842
Fig. 2	Targeta postal, any 1905
Fig. 3	Targeta postal, any 1905
Fig. 4	Fotografia, any 1905
Fig. 5	Fotografia, any 1952
Fig. 6	Fotografia, any 1952

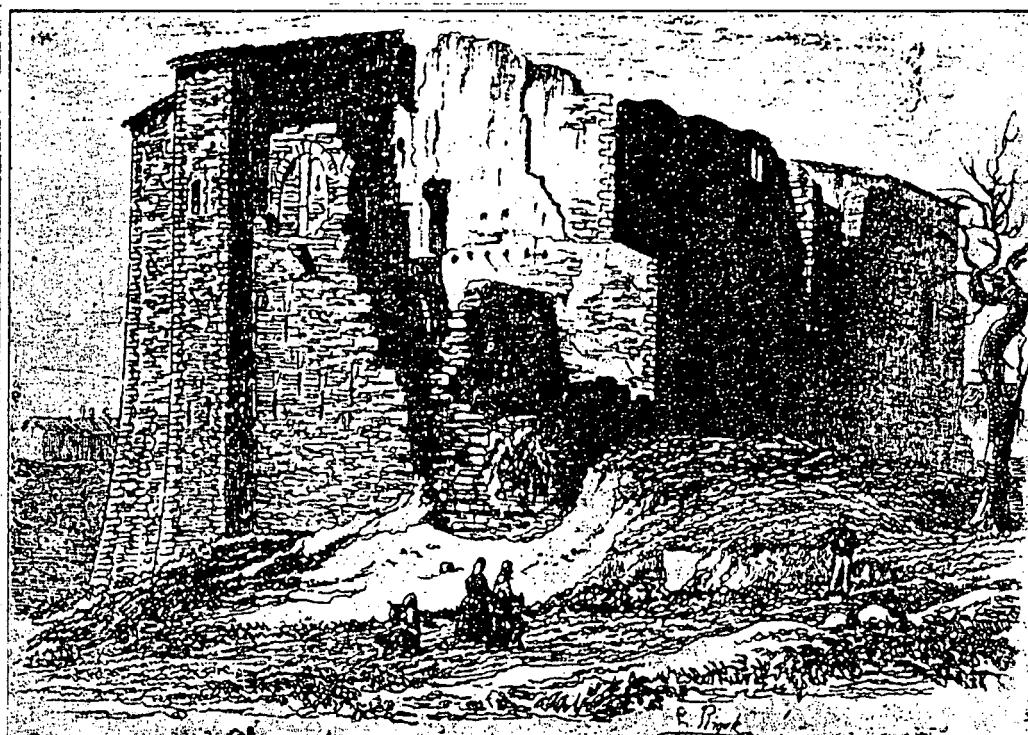

Fig. 1 Dibuix de Lluís Rigalt, any 1842.

Malgrat tractar-se d'un dibuix la lectura que transmet és important a l'hora de contrastar l'estat de conservació del Castell i el seu entorn exterior amb les troballes actuals: desnivell sector est; inclinació del terreny vers al torrent; estat d'abandó als sectors est i sud ...

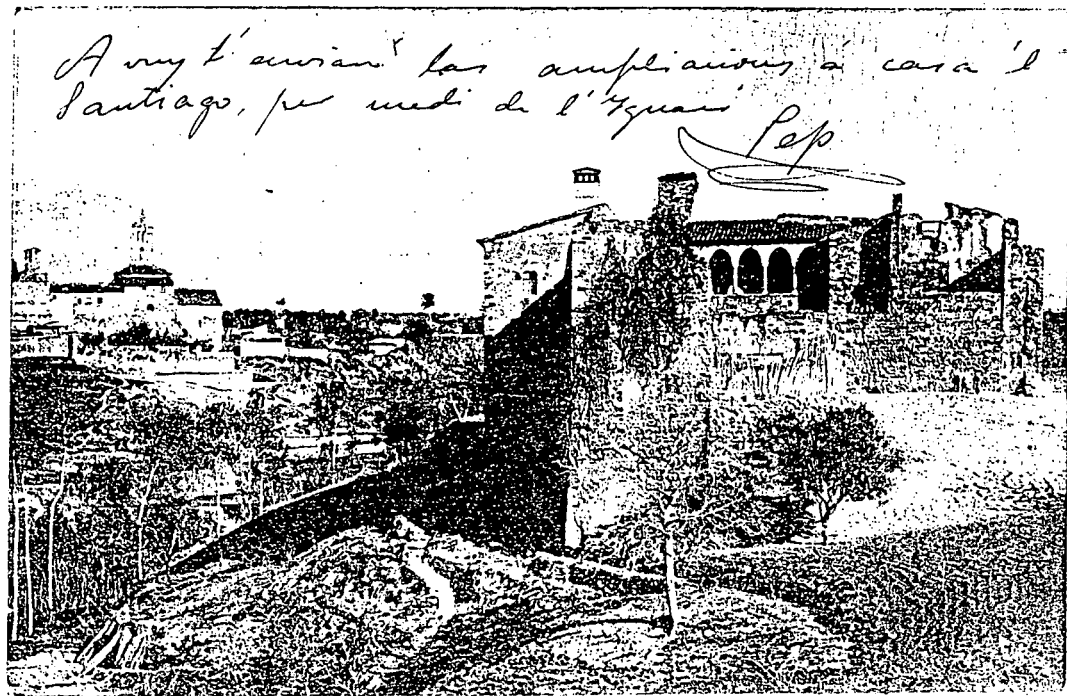
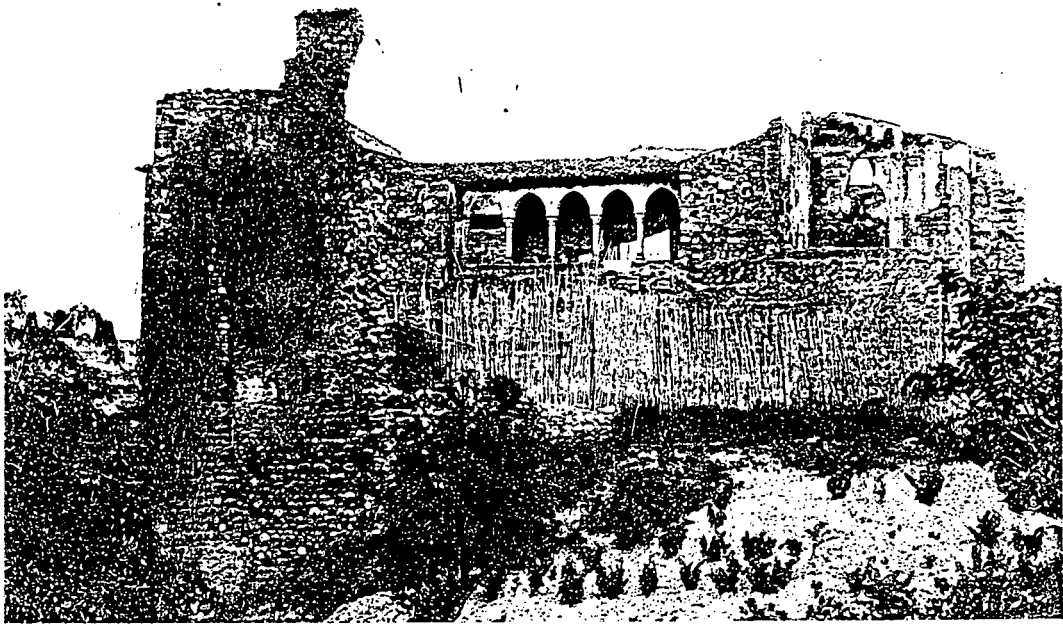

Fig. 2 Targeta postal, any 1905.

Important panoràmica del Castell Cartoixa de Vallparadís que permet observar la situació topogràfica de l'entorn del monument a principis de segle. Cal destacar dos aspectes importants: sector oest i sector sud.

Sector oest: malgrat correspondre a la zona més fosca de la fotografia, es pot distingir la fisonomia actual després dels rebaixos, ja amb la inclinació del marge així com les estructures de contenció i configuració del terreny.

Sector sud: apareix amb inclinacions cap el torrent ben pronunciades i es delimitat a l'oest pel rebaix que configura el camí.

26 VALLÉS ALT TARRASA, CASTELL D'EGARA

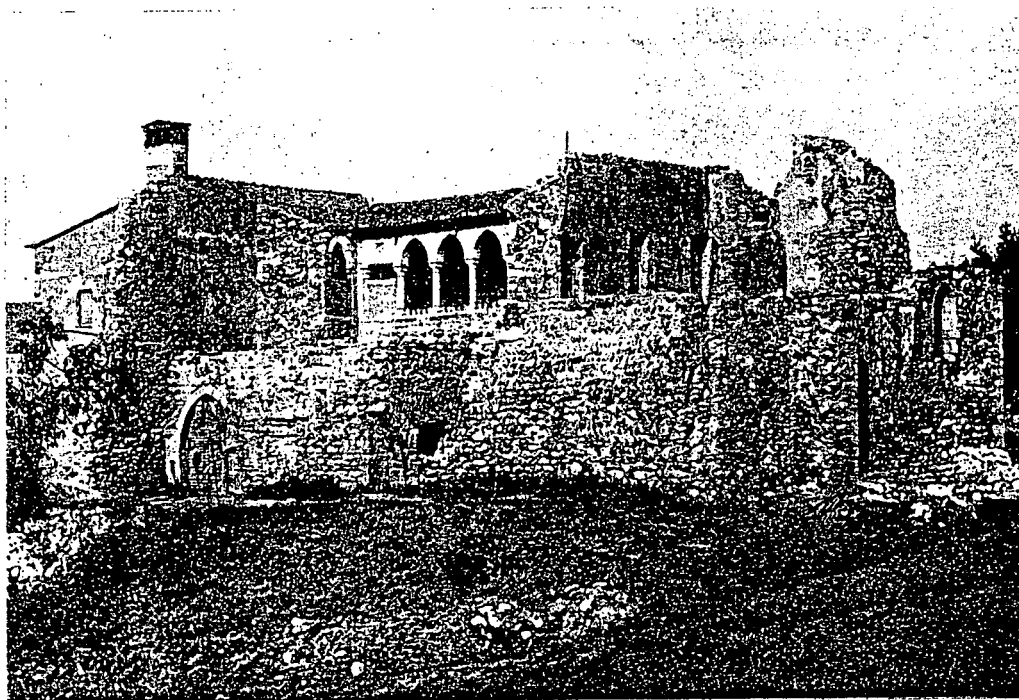
CLIXÉ DE A. M. . .

Fig. 3 Targeta postal, any 1905

EXTERIOR DEL CASTILLO-CARTUJA EN 1905

Fig. 4 Fotografia de l'any 1905

Fachada sud-este en 1952, con torreoncs y muros parcialmente reconstruidos sobre cimientos del siglo XII.

Foto J. Altimira

Fig. 5 Fotografia, any 1952

Poc abans d'iniciar-se les obres de restauració. Observem un camí que resegueix paral·lelament el sector est del Castell i transcorre cap el sud delimitat per pronunciats desnivells. Cal destacar grups de pedres entre la vegetació en els desnivells sud.

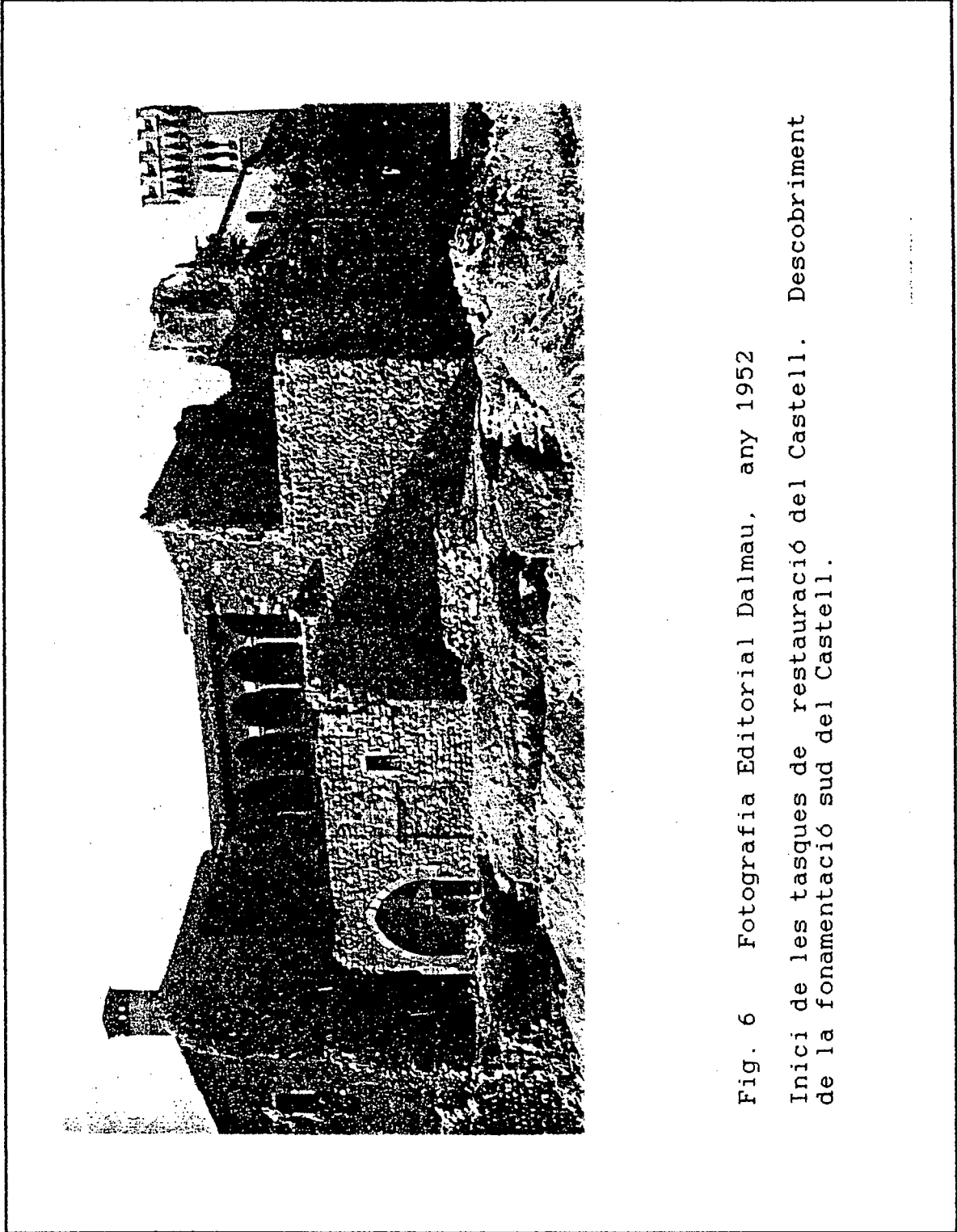

Fig. 6 Fotografia Editorial Dalmau, any 1952
Inici de les tasques de restauració del Castell. Descobriment de la fonamentació sud del Castell.

4. TASCA ARQUEOLÒGICA

4.1. ESTRATIGRAFIA.

La construcció de l'amfiteatre al costat sud del monument va suposar l'aixecament del nivell que aleshores existia en aquell sector. Com s'ha observat al capítol de la documentació gràfica, el terreny se'ns presentava en aquells moments força inclinat cap el torrent, essent el desnivell d'uns cinc metres. L'actual moviment de terres ens ha permès distingir clarament aquest procés de reompliment del sector sud que va comportar l'aixecament de la cota de nivell existent abans de les obres de restauració. Les terres aportades pel reompliment provenien d'extraccions del mateix sòl geològic de la zona, compostat per argiles de color vermell i groc.

Sota aquests nivells de reompliment va aparèixer aquell nivell de terra que en la documentació gràfica ens apareix conreat o cobert per una vegetació espontània (unitat 2.009).

Un dels objectius del present treball ha estat la delimitació del perfil del fossat. Es per això que es realitzaren dues cales en el punt més proper al torrent i que després descriurem i relacionarem amb l'estratigrafia general.

4.1.1. Secció estratigràfica general A - A'

Malgrat no ésser afectat per la construcció del fossat sud, aquesta secció ens permet conèixer de forma general quin ha estat la transformació del lloc després de la inutilització del fossat sud. Observant l'estratigrafia distingim els següents estrats arqueològics.

La relació dels nivells estratigràfics és la següent:

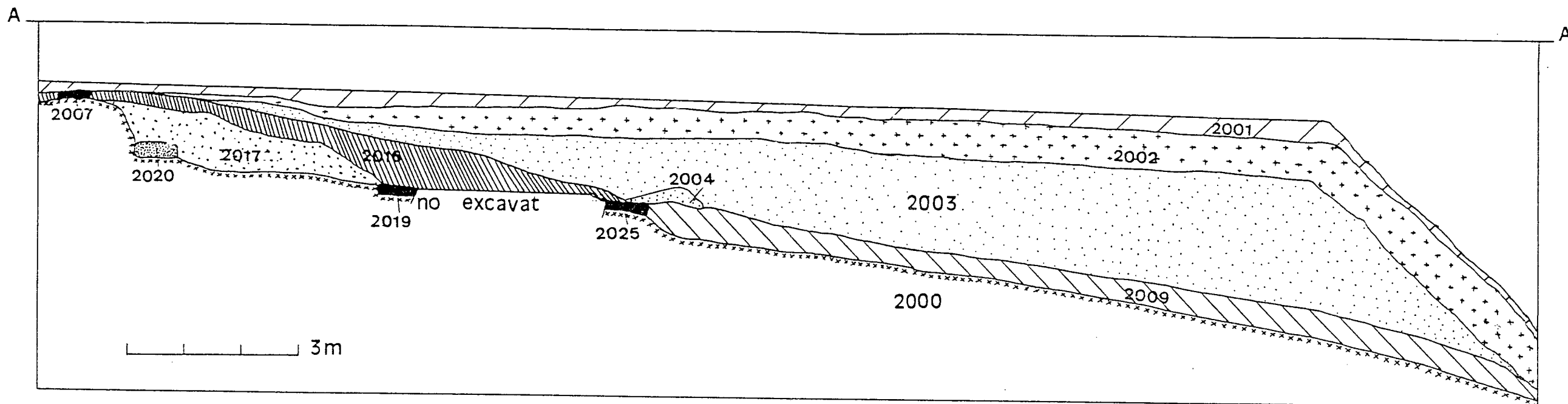
1. Nivell definitiu d'anivellació de l'espai sud depositat en el moment de finalitzar les obres de construcció de l'amfiteatre.
2. Capa d'argila vermella procedent d'una extracció del sòl geològic i aportada durant les obres de reconstrucció del Castell.
3. Argila groga procedent d'extraccions del sòl geològic i aportada durant les obres de construcció de l'amfiteatre. Correspon al primer abocament sobre la superfície existent abans de les obres del Castell i que en les fotografies del capítol corresponent observavem.

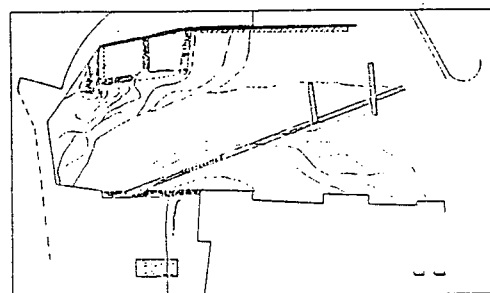
Foto 3

Castell Cartoixa de Vallparadís. Sector sud.
Secció estratigràfica A - A'

4. Abocament de terra de color negre amb punts de morter, sense material arqueològic. La seva disposició en l'estratigrafia cal suposar-la poc temps abans de començar les obres dels anys cinquanta.
5. Nivell de sedimentació arqueològica compostat per terres de color marró fosc amb material arqueològic d'amplia cronologia, dels segles XVII al XIX. Cal destacar la troballa d'un fragment de ceràmica del tipus "Pickman", de la Cartuja de Sevilla, de la segona meitat del segle passat. Aquest nivell estava afectat per l'activitat del conreu.
6. Sedimentació arqueològica composta per terres de color marró clar. El material arqueològic recollit dóna una cronologia ampla dels segles XVII al XIX. Es contemporani a l'estrat número 5 i no sembla afectat per una activitat agrícola.
7. Nivell de terres de color argilós abocades per enterrar l'estructura enderrocada de dues habitacions. Presenta restes de morter i quantitat de fragments de teules. La ceràmica destacable ens dóna una cronologia relativa entorn al segle XV i XVI.
8. empremta del mur est de l'estructura de dues habitacions. El mur va ésser desmuntat.
9. Fonamentacions de l'estructura de dues habitacions. Entre ambdós murs, malgrat no estar excavat, s'ha observat un nivell d'enderroc dels murs.
10. Terreny geològic corresponent a argiles verdoses, vermelles i graves.

SECCIÓ ESTRATIGRÀFICA A - A'

CASTELL CARTOIXA DE VALLPARADÍS

SECTOR SUD. SECCIÓ ESTRATIGRÀFICA A - A'

gener-maig 1992

- 2.000 Terreny geològic.
- 2.001 Estrat d'anivellació general.
- 2.002 Abocament d'argiles vermelles.
- 2.003 Abocament d'argiles grogues.
- 2.004 Abocament.
- 2.007 Fonamentació.
- 2.009 Nivell de sedimentació conreat.
- 2.016 Nivell de sedimentació.
- 2.017 Nivell d'inutilització de les estructures 2-021 i 2.024
- 2.019 Fonamentació dental.
- 2.020 Fonamentació est de l'àmbit 2.021.
- 2.025 Fonamentació oest de l'àmbit 2.024.

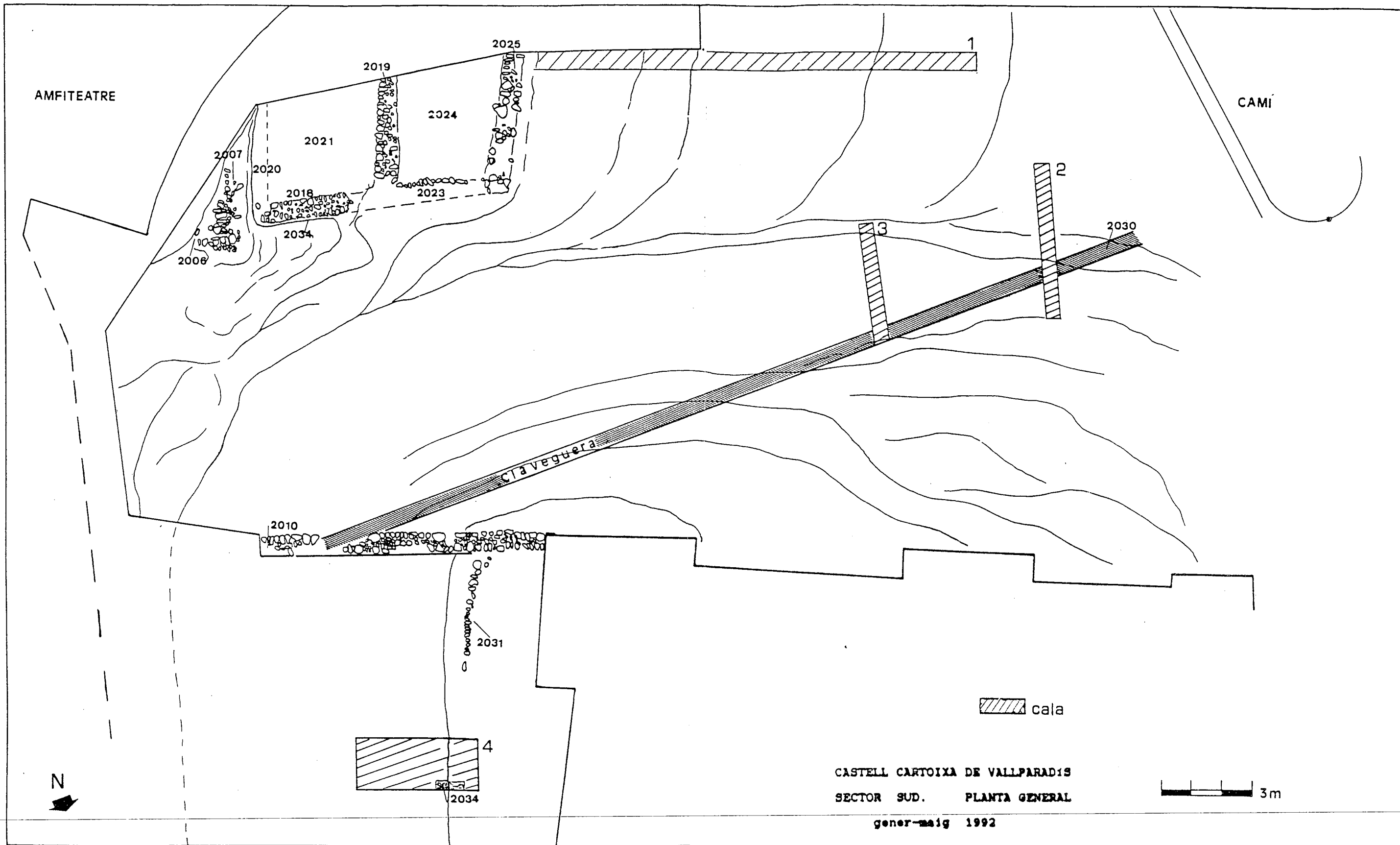
4.2. TROBALLES ARQUEOLÒGIQUES.

La present actuació arqueològica ha permès delimitar el traçat del sistema defensiu del fossat en els sectors est i sud. La manca d'una excavació general d'aquests sectors, la qual cosa no era l'objectiu inicial, no ens permet observar les característiques del fossat. Malgrat aixó, sí hem pogut constatar alguns aspectes que determinaran la seva configuració final.

També ha estat significatiu la troballa d'un mur de grans dimensions que sembla tancar el fossat en el punt en que el traçat del fossat realitza un canvi de sentit, concretament a l'angle sud-est. Com després descriurem, sembla que correspon a un moment en que la inutilització del fossat est com sistema defensiu es materialitza.

Així mateix destaca la localització parcial d'una gran estança compartimentada en dos espais i que sembla contemporània a la construcció del mur anterior que tancava el fossat.

Finalment, caldria destacar que els rebaixos efectuats han permès recuperar en gran part la topografia general de l'entorn sud de la fortalesa que se'ns presenta realment com un castell amb un sistema defensiu complexe i adequat a l'aprofitament topogràfic del seu entorn.

4.2.1. El fossat.

El fossat se'ns presenta excavat en el sòl argilós natural sense determinar-se encara les seves característiques bàsiques ja que no ha estat descobert del tot. La seva amplada està entorn als 10 metres i la seva profunditat, segons els resultats dels dos sondeigs a la zona sud és d'uns 7 metres en el seu punt màxim.

Una petita cala al sector est del castell ens ha permès delimitar el costat oest d'aquest i, malgrat no haver estat excavat, se'ns presenta paral·lel al castell a uns tres metres. Així mateix, cal destacar la troballa en aquest punt d'algun sistema de desguàs provinent del castell cap al fossat, construït amb lloses, i del que, fins ara, no hem determinat del tot llur cronologia i significació concreta.

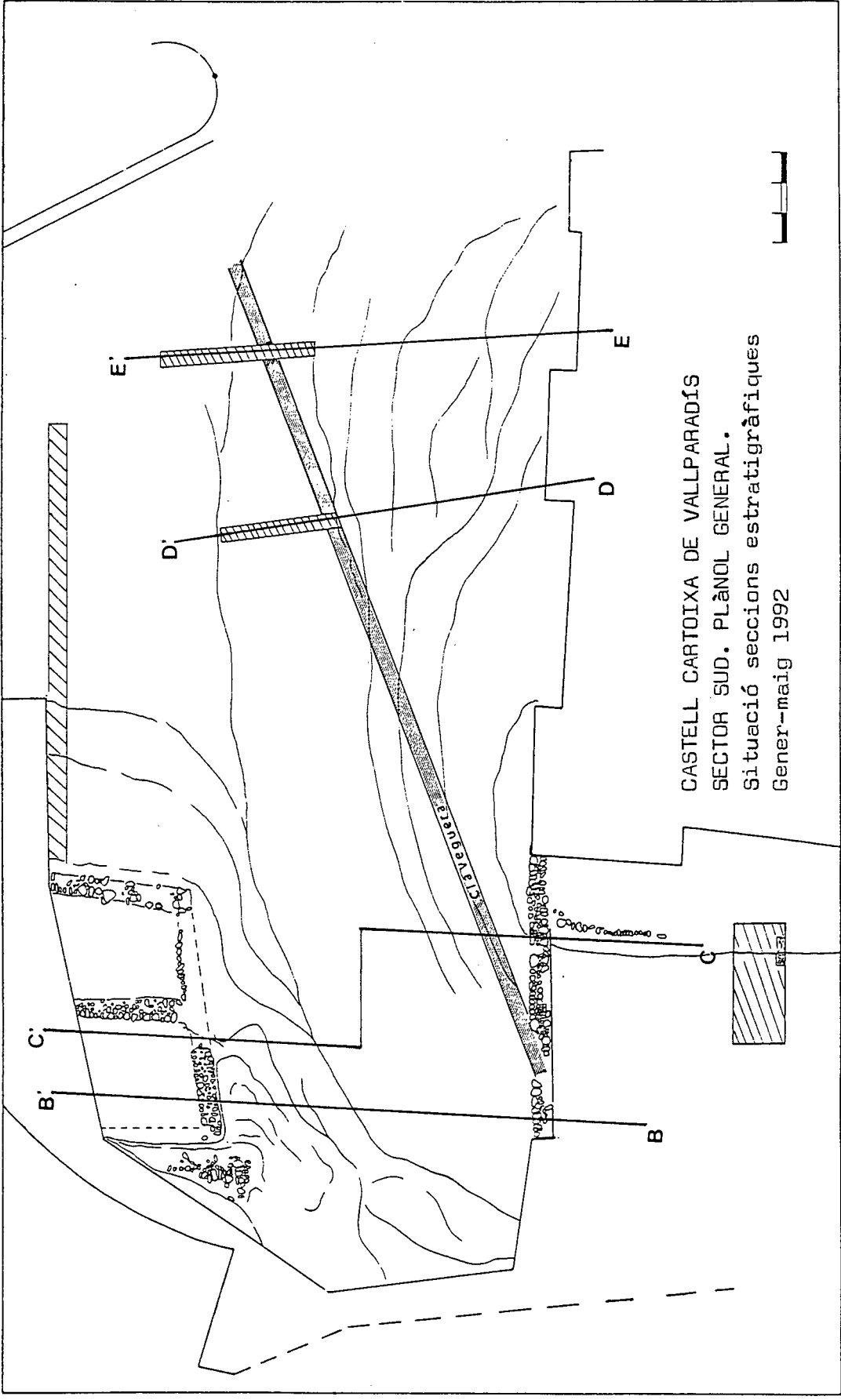
Al sector sud, el fossat presenta un aprofitament topogràfic format per uns suaus denivells cap al sud i oest. Aquests desnivells del terreny permeteren una formació original aixecada on es va construir el castell, facilitant-se al costat sud l'excavació del fossat que ressaltava encara més la posició estratègica i defensiva de la fortalesa.

Dues cales prop del torrent al punt d'entrega ens ha permès observar l'amplada del fossat en aquest tram final i, sobretot, la seva fondària, perfil i tipus de reompliment mitjançant la configuració de la seva estratigrafia.

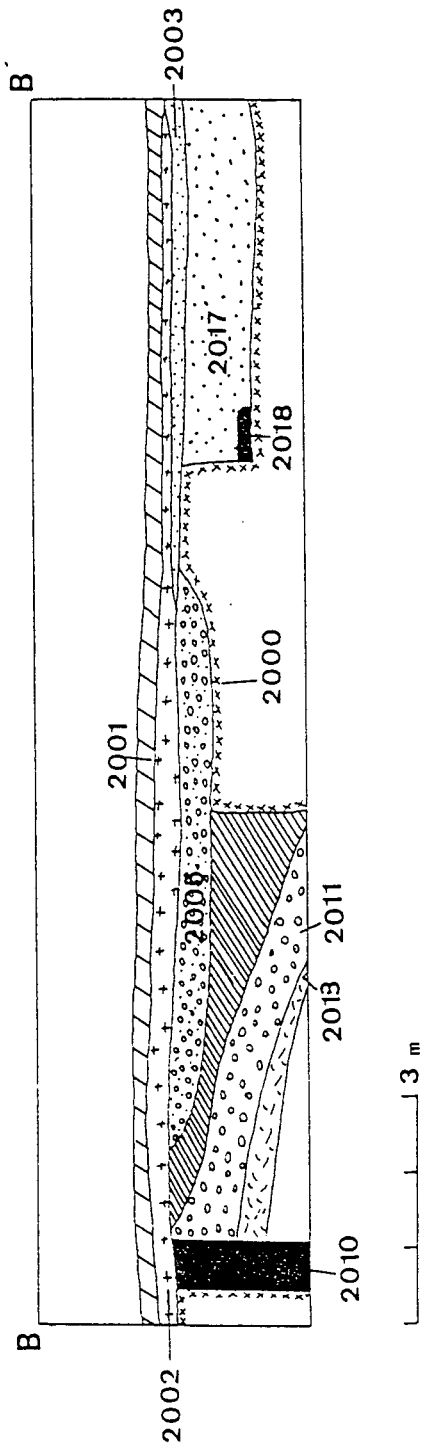
L'objectiu de conèixer el perfil del fossat i la seva estratigrafia va comportar la realització de dues cales en els punts propers al torrent. Els resultats no varen canviar respecte el que ja coneixiem de la secció estratigràfica general del sector sud. Sota les terres aportades per tal d'aixecar el nivell del sector sud l'any 1952 apareixeren els estrats números 2.004 i 2.009, que en la documentació gràfica són visibles amb vegetació o conreats.

Sota aquests estrats apareix el fossat sud del castell amb una estratigrafia particular de diferents nivells d'amortització. Cronològicament resulta difícil ara per ara precisar dates, però els materials ceràmics observats en el tall de les dues cales ens permet considerar una data entorn al segle XV (material ceràmic de producció valenciana, anys 1400-1450).

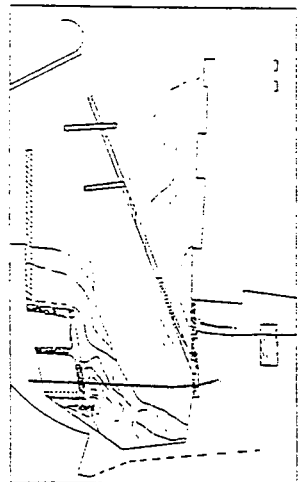
El perfil del fossat és gairabé triangular, amb una inclinació pronunciada des del costat del castell que permet augmentar uns quatre metres els 2.50 metres de fondària del fossat en aquests punts.

CASTELL CARTOIXA DE VALLPARADÍS
SECTOR SUD. PLÀNOL GENERAL.
Situació seccions estratigràfiques
Gener-maig 1992

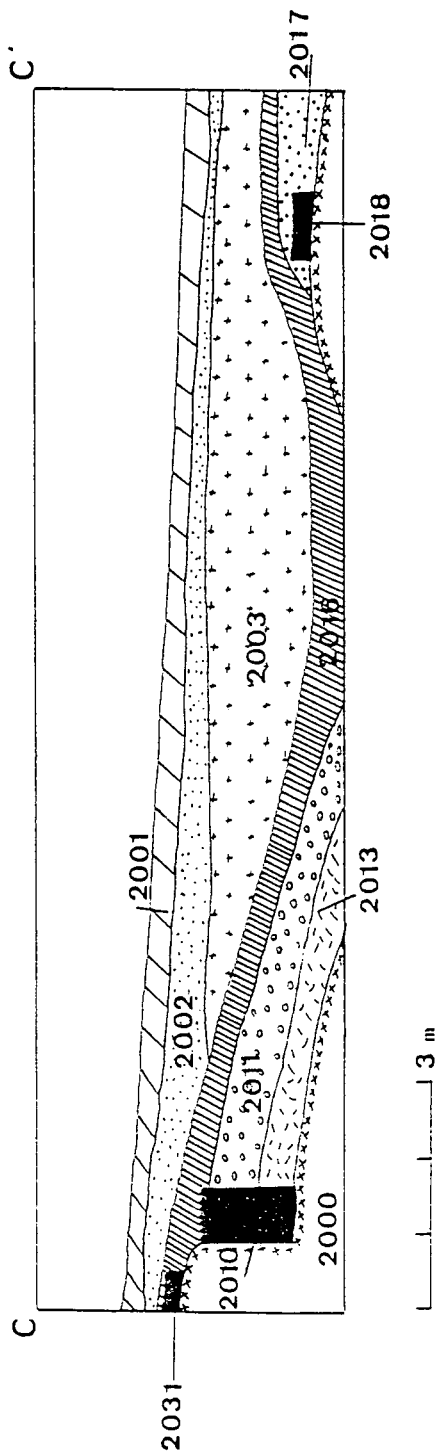
- 2.000 Terreny geològic.
- 2.001 Estrat d'anivellació general.
- 2.002 Abocament d'argiles vermelles.
- 2.003 Abocament d'argiles grogues.
- 2.005 Abocament de pedres.
- 2.010 Mur de tancament del fossat est-sud.
- 2.011 Nivell d'enderroc del mur 2.010.
- 2.013 Nivell de sedimentació.
- 2.017 Nivell d'inutilització de les estructures
2.021 i 2.024
- 2.018 Fonamentació nord. Ambit 2.010.

CASTELL CARTOIXA DE VALLPARADIS

SECTOR SUD. SECCIÓ ESTRATIGRÀFICA B - B'

gener-maig 1992

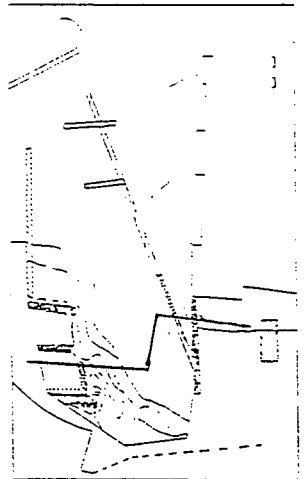

CASTELL CARTOIXA DE VALLPARADÍS

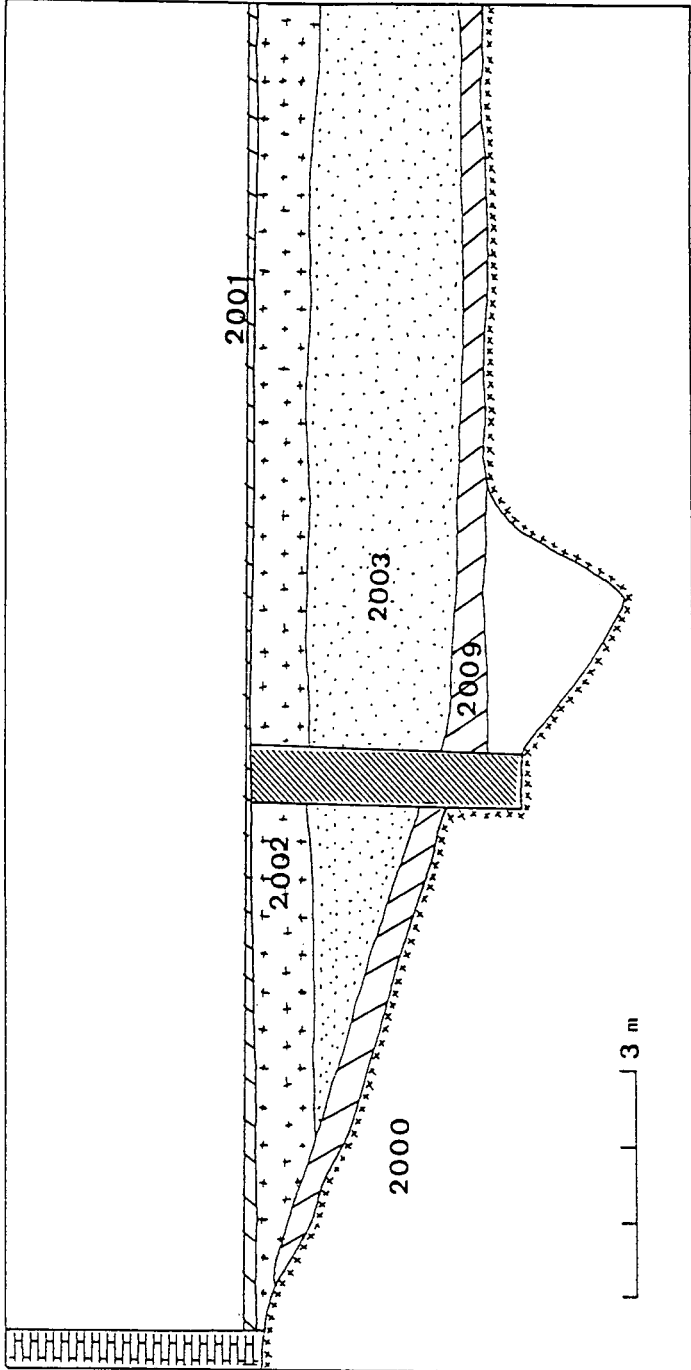
SECTOR SUD. SECCIÓ ESTRATIGRÀFICA C - C'

gener-maig 1992

2.000	Terreny geològic.
2.001	Estrat d'anivellació general.
2.002	Abocament d'argiles vermelles.
2.003	Abocament d'argiles grogues.
2.010	Mur de tancament del fossat est-sud.
2.011	Nivell d'enderroc del mur 2.010.
2.013	Nivell de sedimentació.
2.017	Nivell d'inutilització de les estructures 2.021 i 2.024.
2.018	Fonamentació nord. Ambit 2.010.
2.031	Restes de fonamentació.

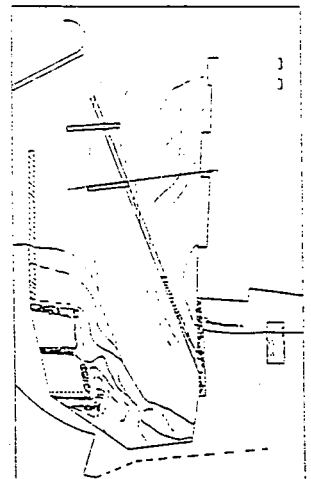
D'

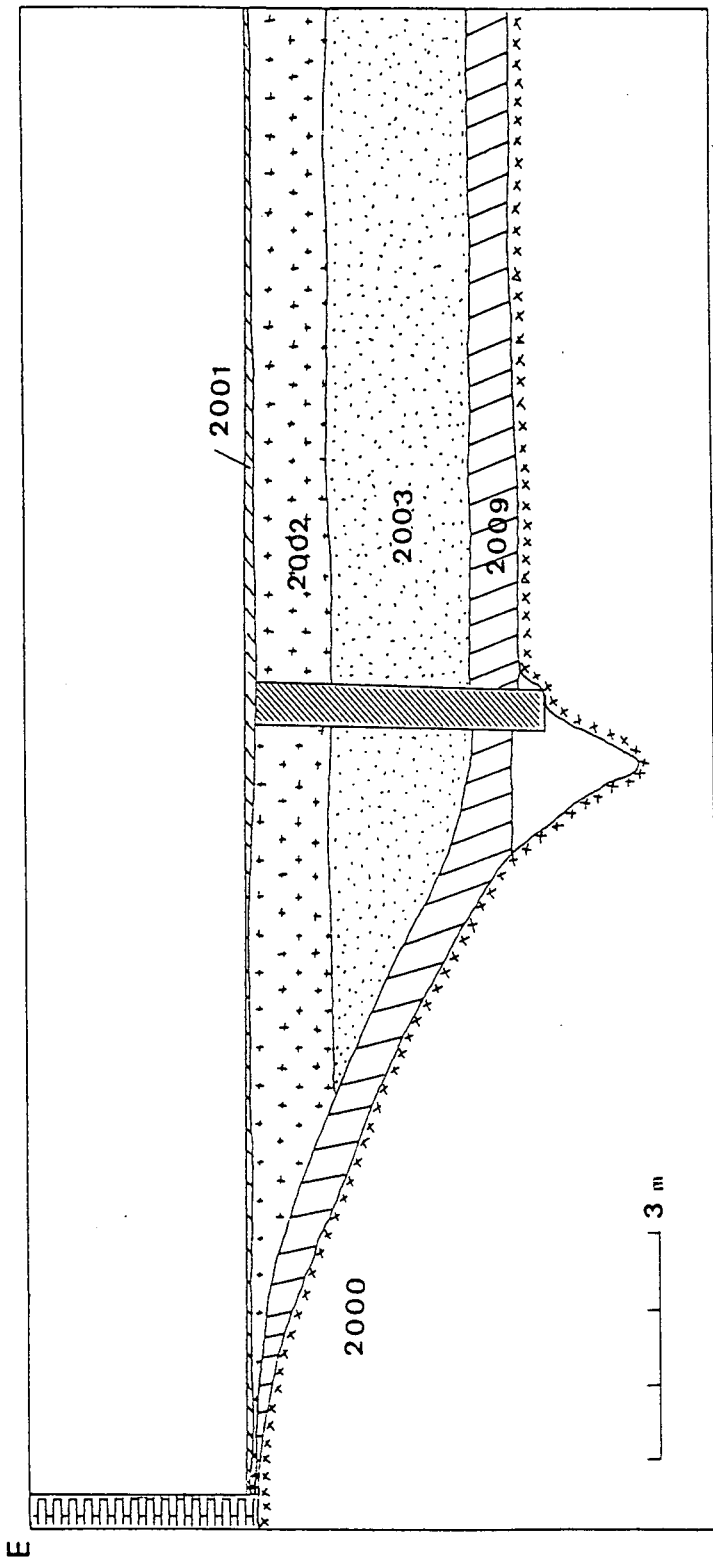
D

CASTELL CARTOIXA DE VALLPARADIS
 SECTOR SUD. SECCIÓ ESTRATIGRÀFICA D - D'
 gener-maig 1992

- 2.000 Terreny geològic.
- 2.001 Estrat d'anivellació general.
- 2.002 Abocament d'argilles vermelles.
- 2.003 Abocament d'argilles grogues.
- 2.009 Nivell de sedimentació concreat.

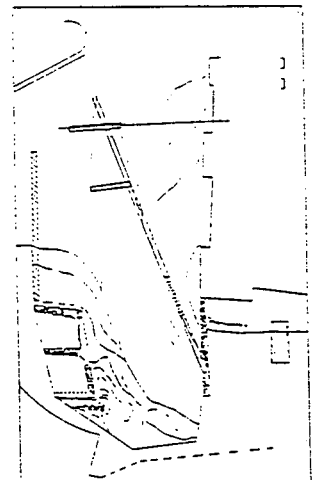

E'

CASTELL CARTOIXA DE VALLPARADÍS
 SECTOR SUD. SECCIÓ ESTRATIGRÀFICA E - E'
 gener-maig 1992

- 2.000 Terreny geològic.
- 2.001 Estrat d'anivellació general.
- 2.002 Abocament d'argiles vermelles.
- 2.003 Abocament d'argiles grogues.
- 2.009 Nivell de sedimentació conreat.

4.2.2. Estructura 2.010

Es troba adosada a la torre sud-est. concretament al peu del costat est i pren una orientació cap a l'est, sense haver-ne trobat el final fins ara. Es tracta d'un mur construït amb pedres i còdols cimentats amb morter, tenint un gran percentatge de sorra i calç. Té una amplada de 60 cm i la seva llargada descoberta és d'uns 9 metres.

La seva llargada i alçada són condicionades per les característiques del propi fossat en aquest punt, ja que sembla que aquesta estructura té un objectiu clar com és el de tancar el fossat en aquest sector. Es per això que les cales de sondeig portades a terme al peu d'aquest mur ens permeten observar que ressegueix el propi perfil del fossat excavat al terra. Per això, el punt més elevat d'aquesta estructura correspondria a la zona central del fossat, encara per determinar.

Desconeixem les mides originals d'alçada d'aquesta estructura ja que ens ha arribat molt malmesa la part superior, la qual trobem formant part dels nivells d'enderroc que configura l'estratigrafia del fossat. El descobriment d'uns 180 cm de parament en alçat permet observar la solidesa malgrat haver-se detectat en alguns punts, una certa desviació de la seva verticalitat degut a la forta pressió de les terres a l'altra banda del mur.

El mur apareix trencat per la instal·lació d'una claveguera que probablement procedeix del clavegueram del carrer Salmerón.

Paral·lelament a la torre esmentada i perpendicular a l'estructura 2.010 es conserva les restes de fonamentació d'un mur, unitat 2.031, del qual correspon una filera de pedres i còdols. La seva datació i relació estratigràfica amb el mur 2.010 és difícil.

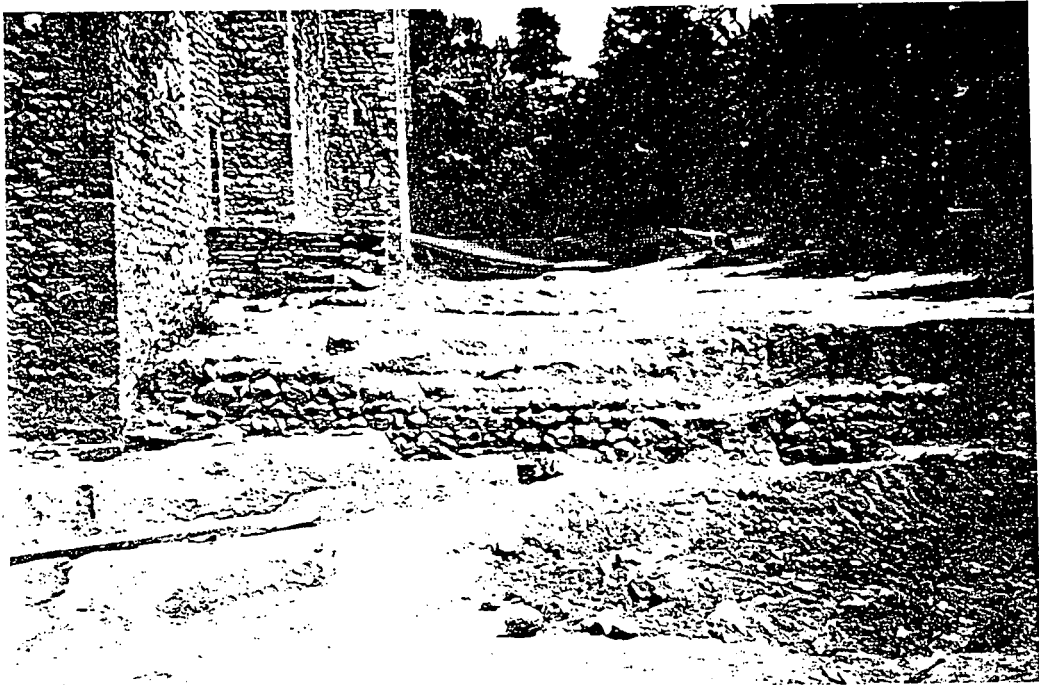
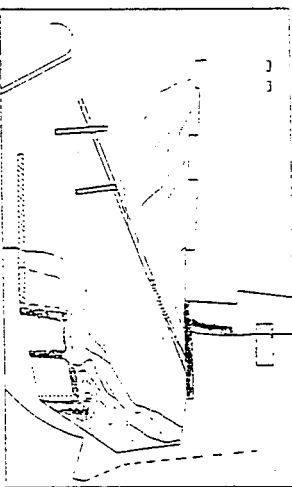
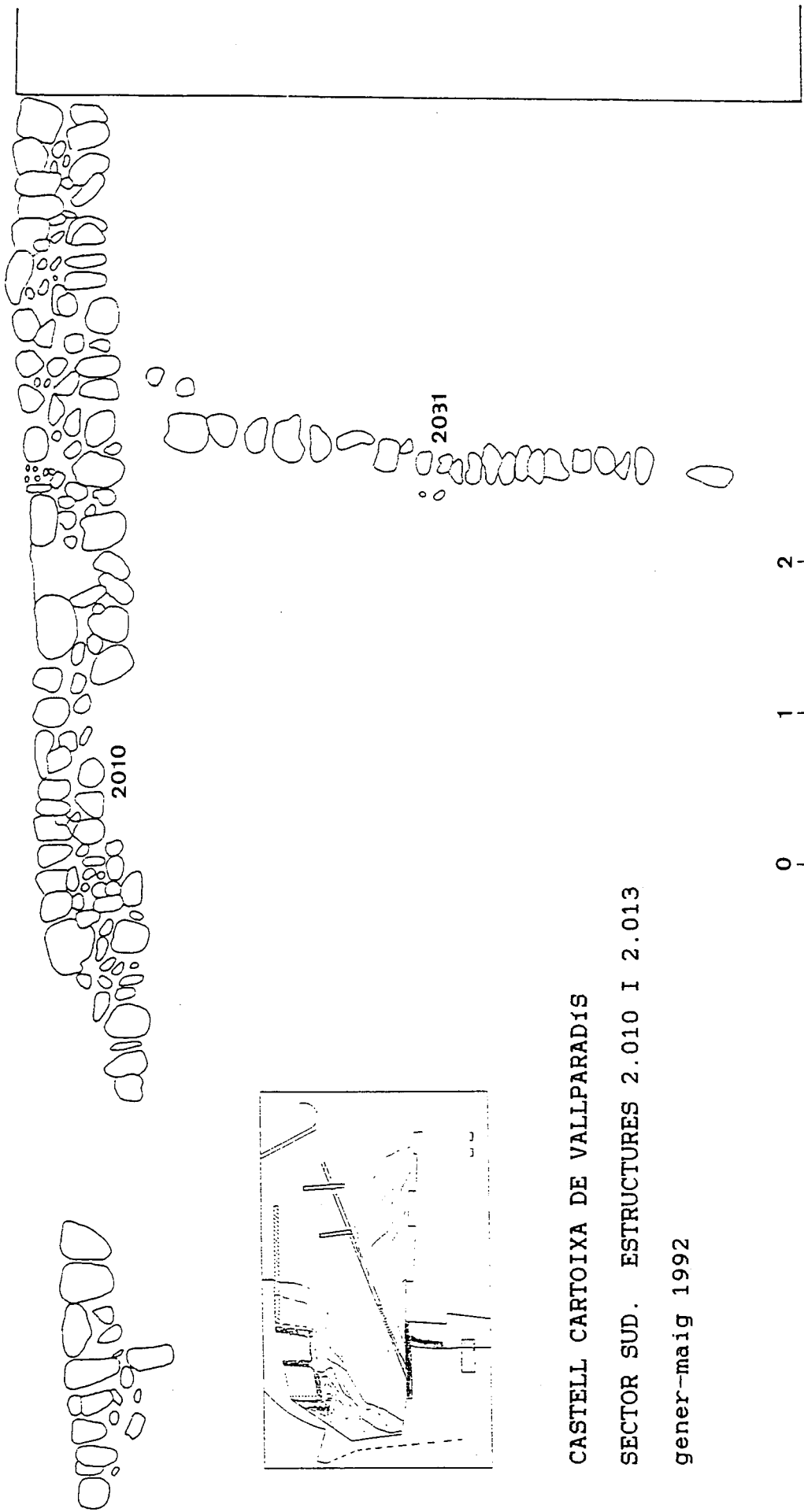
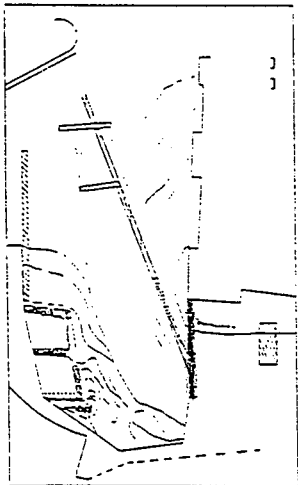

Foto 4.
Sector sud. Estructura de tancament del fossat est
(2.010). Parcialment excavat.

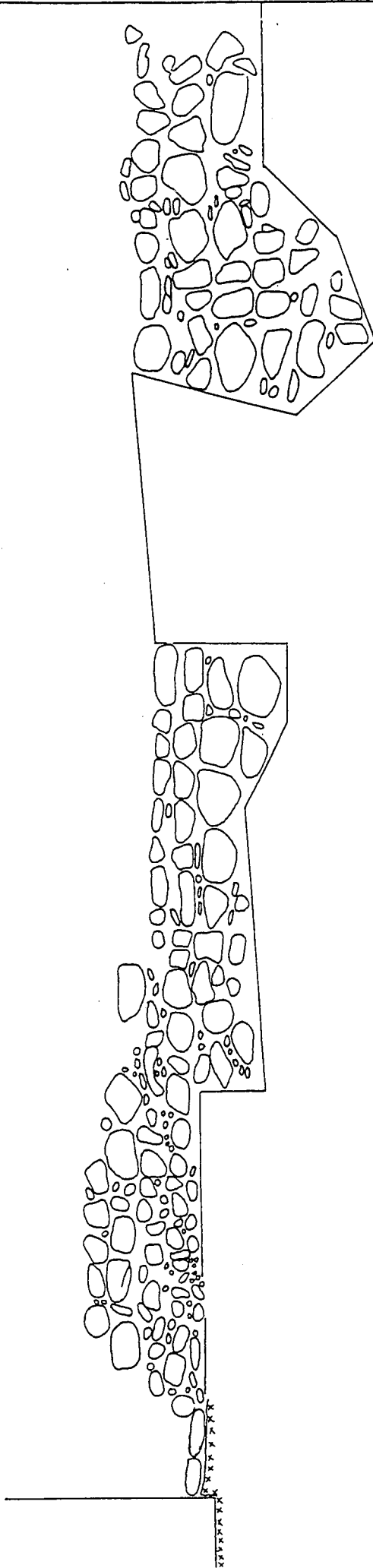

CASTELL CARTOIXA DE VALLPARADIS
 SECTOR SUD. ESTRUCTURES 2.010 I 2.013
 gener-maig 1992

EST

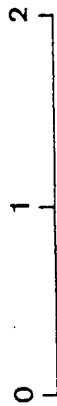
OEST

CASTELL CARTOIXA DE VALLPARADÍS

SECTOR SUD. ALÇAT SUD DE L'ESTRUCTURA 2.010

gener-maig 1992

4.2.3. Estructures 2.021 i 2.024

Restes d'una edificació compartimentada en dos àmbits parcialment descoberts. L'àrea oberta ocupa un espai de 40 metres quadrats aproximadament i va ésser construïda mitjançant el rebaix d'uns 80 cm del terreny argilós.

Els murs estan construïts amb pedres i alguns fragments de totxos i rajoles cimentats amb morter, amb força components de sorra groga i calç. Es conserva tan sols l'última filada de pedres, els murs medeixen 60 i 70 cm d'amplada. Els trams situats al marge del fossat han estat erosionats, significants la pèrdua de part de les seves pedres. A més a més, observem la manca del mur est de l'estructura on a l'estratigrafia se'ns mostra la seva empremta.

L'estratigrafia d'aquesta estructura reflecteix que aquesta construcció és posterior al fossat i que en el moment del seu abandonament i inutilització definitiu el mur est va ésser desmuntat, enterrant-se l'estructura. Aquest nivell que enterra l'edificació presenta un material ceràmic del segle XV-XVI.

Un petit sondeig a l'àmbit 2.024 ens permet observar un espai reomplert amb pedres que probablement formarien part de l'enderroc d'aquesta.

L'estructura continua sota l'espai sud no excavat. Això no permet, ara per ara, aventurar una hipòtesi de la seva funcionalitat i relació amb la fortalesa. Malgrat això, tan sols podem afirmar una estreta relació amb la construcció de l'estructura 2.010, la qual presenta una mateixa tipologia constructiva amb la utilització del morter amb força sorra groga i calç.

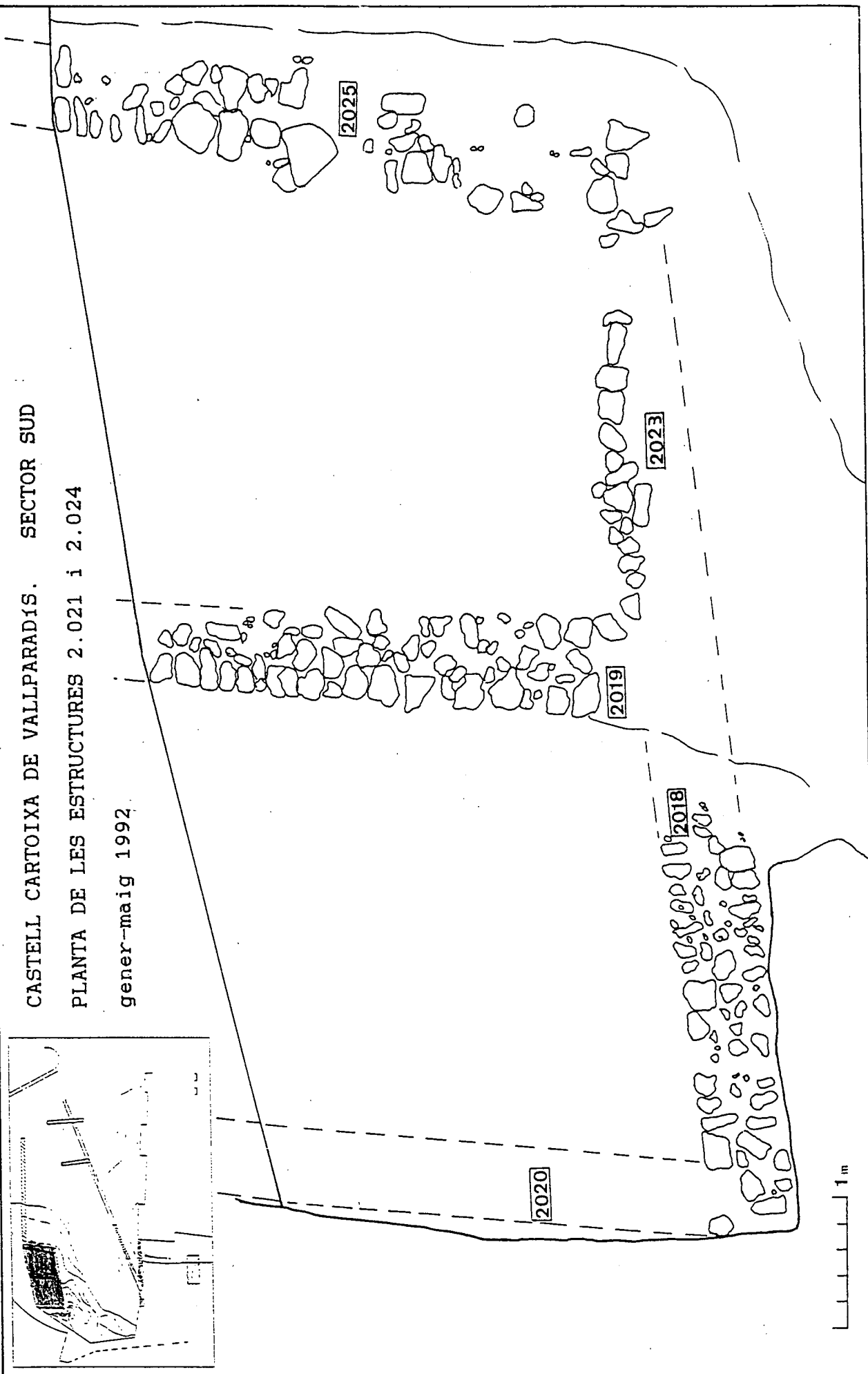
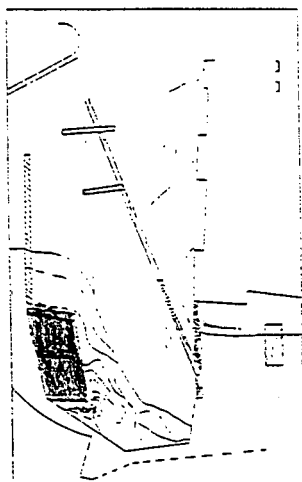

Foto 5. Vista oest de les estructures 2.021 i 2.024.

CASTELL CARTOIXA DE VALLPARADÍS. SECTOR SUD

PLANTA DE LES ESTRUCTURES 2.021 i 2.024

gener-maig 1992

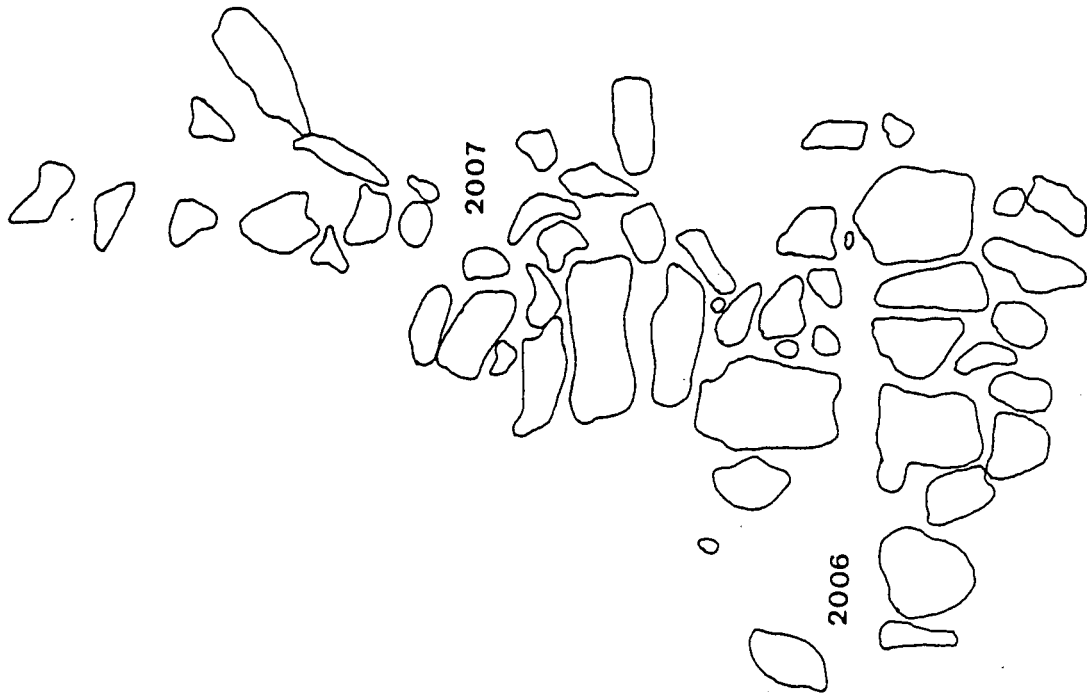
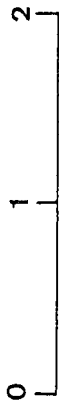
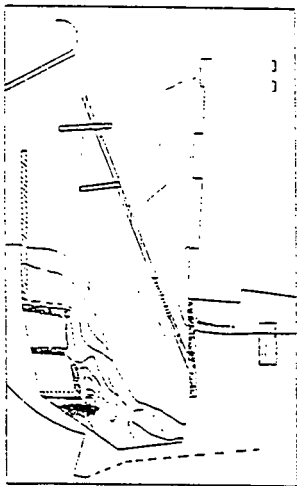
4.2.4. Estructures 2.006 i 2.007

Restes de dues fonamentacions que conserven l'última filada de pedres incrustades al propi terreny argilós i que no permeten delimitar perfectament els dos trams. Es troben a l'est de l'estructura, concretament a la part alta. Estan construïdes amb pedres (conglomerats, quarços, gressos, còdols i dos fragments de picadís (opus testaceum)).

La situació d'aquests dos murs sembla correspondre a l'angle d'una estructura desapareguda que tal vegada podria tenir alguna relació amb l'estructura inferior, encara que la seva ubicació no ho indica. L'amplada no es correspon a les mides de les altres estructures localitzades, ja que té aproximadament uns 80 cm d'amplada.

La seva situació estratigràfica no ha permès donar una cronologia, però cal destacar la troballa d'un fragment de ceràmica d'època ibèrica entre les pedres, sense que això sigui determinant.

CASTELL CARTOIXA DE VALLPARADIS

SECTOR SUD. PLANTA ESTRUCTURES 2.006 i 2.007

gener-maig 1992

5. INTERPRETACIÓ

L'Estudi i la relació de les estructures localitzades durant la present actuació arqueològica, malgrat la parcialitat de la seva excavació, ens ha permès donar una sèrie d'interpretacions que d'una manera esquematitzada, desglosarem. Però, abans d'això, caldria recalcar que aquesta relació ha d'èsser considerada merament un conjunt d'hipòtesis susceptibles i que qualsevol nova troballa pogués produir el canvi.

- La configuració de la fortalesa i llurs sistemes de defensa va respondre a una concepció preconcebuda en un lloc que topogràficament reunia les condicions necessàries per la seva construcció: excavació dels fossats i aprofitament màxim de l'espai constructiu de la fortalesa.

- Malgrat desconèixer les característiques definitives dels fossats cal observar que aquests semblen determinats per la seva ubicació: el fossat nord resulta una construcció complexa; el fossat sud, condicionat per les pròpies inclinacions topogràfiques cap el sud, se'ns mostra diferent, com una simple esquadra al terreny argilós que conforme es va apropant al marge del torrent es va fent més estret i profund.

- El material recollit als diferents estrats del fossat nord, est i sud ens indiquen una amortització d'aquests en períodes diferents. Això sí, la data de 1344, any de la transformació del castell en cartoixa, sembla fins ara la data per l'inici dels primers nivells de l'abocament de runa als fossats, sobretot al fossat nord.

- La cala de sondeig realitzada al fossat est ens indica una inutilització definitiva entorn al segle XV (material ceràmica del tipus "verd gòtic").

- La construcció de l'estructura 2.010 sembla respondre a la necessitat de tancar la sortida del fossat i cobrir amb terres el fossat est, guanyant-se un espai més. La datació del reompliment del fossat est, entorn al segle XV, podria relacionar-se amb la compra del castell per part de Jofre de Sentmenat (any 1434).

- La construcció de l'estructura compartimentada en dos àmbits (2.021 i 2.024) confirmen aquest aprofitament de l'espai exterior del Castell al segle XV, concretament als sectors est i nord.

- Les estructures localitzades a l'exterior semblen inutilitzar-se a partir del segle XVI, com així ho indica el material ceràmic de l'estrat 2.017

- L'estratigrafia del fossat sud ens permet observar una sèrie de nivells d'enderroc de l'estructura 2.010 i de la façana sud del castell a partir del segle XVII-XVIII (material ceràmic del tipus d' "orles diverses"), moment que sembla l'inici de la degradació de l'edifici.